

EK
b betű-
Allást-
ek díja
lej, elő-

exvételre
pésszási-
50% kör-
malizstet,
ár 15—
örles ri-
bt hitköz-
Ajánlatok
en: Co-
rh. Cluj,
No 1,
3197

szthur's
szekhetni

ALD
száll(voll-
szon 147

stükör-
raktár
állalat,
rajfon-
1007

be
belin,
tek
om-
ben.

Barthesztőség és ki-
adóhivatal:

Mag. Kézváros, St. Baroz
1. U. (Brassai-utca) 11

Telefon:
Közp. és kiadóhivatal:
871, 328 és 1047

2. U. No. 11. 8.

Mag. Kézváros, St. Baroz
1. U. (Brassai-utca) 11

KELET
KISKÖZPOLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Romanában

Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévr — — — 290
Egy hónapra — — 110

Az előfizetési ára „Föld”
címmel folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejfel drágább

Csehszlovákiában

Egy hónapra — ek 40.—
Egy szám — — — —

1928 december 24 Péntek

Mag. Kézváros, St. Baroz
1. U. (Brassai-utca) 11. 8. sz. 285

5687 Tévét 19

A sajtószabadság szabályozása, vagy rendszabályozása?

Törvény az eszmék és vélemények terjesztési szabadságának garانتálásáról és szabályozásáról, — ez a teljes címe annak a törvénytervezetnek, amelyet Cudalbu igazságügyminiszter ma hozott nyilvánosságra. Egyzerében szólva, ez az új sajtótörvény-tervezet, amely karácsony után nyomban a Ház asztalára kerül, hogy a honatyák törvényt faragjanak belőle. Kissé furcsa a címe ennek a sajtótörvény-tervezetnek. Az eszmék és vélemények szabadságát garantálni nincs szükség törvényre, hiszen ezt a szabadságot kellően garantálja az alkotmány. Ugyáltszís, a hangsúly egyszerűen nem a garantálás, hanem a cím másik kifejezésén, a szabályozáson van és valóban, ha a törvénytervezet paragrafusait átböngésszük, rá is fogunk jönni arra, hogy ez a törvénytervezet: voltaképpen az alkotmányban garantált sajtószabadságot szabályozni, sőt megrendszabályozni igyekszik.

Az alkotmány 25 paragrafusában valósgos ódai fenséggel van szavakba öatve a sajtószabadság elve. Ez a paragrafus precíz, világos és félre nem magyarázható. Nagyon aktuális most szöszterint ideiktetni:

„Az alkotmány mindenkinek biztosítja eszmáinak és véleményeinek szóban, írásban és sajtóban való közlésének szabadságát. E szabadsággal való visszaélésekért, a büntető törvénykönyvekben lefektetett esetekben ki-ki egyénileg felelős. De a jogot önmagában semmilyen esetben sem lehet megszorítani.

Semilyen kivételes törvényt sem lehet hozni ebben a tárgyban. Sem cenzurát, sem más preventív intézkedést nem lehet életbe léptetni bármilyen sajtótermék megjelenésével, arustásával, vagy szöszszítésével szemben. Nincs szükség semmilyen hatóság előzetes engedélyére, bármilyen sajtótermék megjelenéséhez. Egyetlen újság, vagy sajtótermék megjelenését sem szabad feltüggeszteni, vagy a lapot elkobozni.”

Im így szól az alkotmány 25 lk paragrafusa világosan és kategórikusan, majd ezzel a mondattal végződik: „E rendelkezés szankciót speciális törvények fogják szabályozni.”

Világos tehát, hogy az alkotmány gondolt speciális sajtótörvényre, csak hogy olyan sajtótörvényre gondolt, amely szigorú paragrafusokkal az alkotmánytörvényben lefektetett szabadságjogot megvédi. Már pedig Cudalbu törvénytervezetében igen kevés cikkely tartalmaz szankciókat azok ellen, akik megsértik az alkotmányban biztosított jogokat, a legtöbb paragrafus sok esztendő büntőnt és számos ezer lej büntetést helyez kilátásba azoknak, akik ezzel a szabadságjoggal éini hívánnak.

Az új törvénytervezet egy egész halom esetet sorakoztat fel, amikor az igazságügyi hatóságok a lapok elkobzását rendelhetik el. Teljesen mellékes ebben a pillanatban, hogy a törvénytervezet milyen esetekre gondol, hiszen az alkotmánytörvénytervezet világosan kimondja, hogy elkobzásnak semmilyen esetben sincsen helye.

Eltekintve attól, hogy majdsem mindegyik paragrafus 4—5 esztendő büntőnt üntetést helyez kilátásba, a legenyhébb esetben is hat hónapi fogházat, a Cudalbu-tervezet kitalált egy olyan büntetésment, amelyre eddig egész Európában nem volt még példa. Azt mondja: „ha valakit két ízben sajtóvétségért már elítél-

ték, ha harmadikban is elítélik, úgy a marasztaló ítéletben ki lehet mondani, hogy az illető újságíró 3 tól 5 évig terjedhető időre eltiljék az újságírástól.” Ilyen körülmények között valósgos életveszélyes foglalkozás lesz az újságírás és aki majd tollal akar harcolni, az a fogházak és a kenyértelenség között kell majd tengesse életét.

Teljesen érthetetlen a helyreigazításokról szóló rendelkezés is. Az eddigi joggyakorlat az volt, hogy bárki követelhetett helyreigazító nyilatkozatot, a lap azonban ennek közlését megtagadhatta. Ebben az esetben a helyreigazítást kívánó fél a törvényszéktől kérhette azt, hogy a lapot kötelezzék a helyreigazító nyilatkozat közlésére. Ennek a kérdésnek a törvényszék természetesen csak akkor adott helyet, ha kéllőleg meggyőződött arról, hogy nem az inkriminált cikk, hanem a helyreigazító nyilatkozat felel meg a valósgnak. Az új törvénytervezet most a lapokat mindenesetben kötelezni hívánja a helyreigazító nyilatkozatok közlésére. Sőt ötszáz lej pönálára kötelezi a lapot minden késedelmi napért, amennyivel későbbben közli a helyreigazítást. A lapokra hártja azt a feladatot, hogy a valósgnak meg nem felelő nyilatkozat közlése alól a törvényszéktől felmentést kérjenek.

Egész különös módon sorolja fel az új tervezet a rágalmozásoknak olyan esetet, amelyekben a bíróságok nem engedélyezhetik a bizonyítást. Nem engedik meg a bizonyítását olyan vádaknak, amelyek alól az eljárás során felmentik, vagy rehabilitálják a vádlottat. Ilyenformán tisztán a panszmistáknak kedvez ez a törvénytervezet, mert az egyes lapok tartózkodni fognak a panamákkal szemben, hiszen nem lehet tudni, hogy a panszmistát előbbutóbb fel nem mentik és akkor az újságíró

Veszélyben forog a német-francia közeledés ügye a landaui ítélet miatt

A landaui francia hadbírósg felmentette Rousier hadnagyot, aki a német lakosság közé lövett. Briand-t is megdöbbenetette az ítélet

(Berlin, december 23. Az Új Kelet tudósítójától.) Röviden megirtuk már, hogy még a Ruhr vidék kiürítése alkalmából a bizonyító francia csapatok egyik hadnagya: Rousier a német lakosság közé lött, aminek egy halálos és több súlyosan sebesült áldozata volt. Rousier hadnagyot ezért a tettéért hadbírósg elé állították, amelynek tárgyalása tegnap volt a franciák által megszállott Landauban.

A francia hadítörvénysék a napokban megtartott tárgyaláson felmentette Rousier hadnagyot, ami a tárgyaláson résztvett német tudósítók at annyira felháborította, hogy tiltakozó táviratot küldtek Briand külügyminiszternek.

A párisi német nagykövét formai demarsot intézett a landaui ítélet miatt a francia kormányhoz

Berlin, december 23. Országszerte óriási elkeseredést váltott ki a landaui ítélet. Hoesch párisi német nagykövét ma délelőtt formai demarsot jelentett be a francia külügyminisztériumban és felhívta a kormány figyelmét erre, hogy az ítélet milyen izgalmat váltott ki Németországban. Szerinte csak az ítélet megsemmisítése állítja vissza a Loosno folytatására törekvő szellemet. A német szocialista párt

Figyeljen az árakra,

mely minden árun ki van függesztve a karácsonyi díszmúvásár kirasatában, Pötör 26. Rózsa Royal drogeria mellett.

Legalkalmasabb karácsonyi ajándéktárgyak minden leszállított árakban

Dunky & Beer ékszerüzletében Cluj, Piaja Unirii 29.

elvezette a jogát, hogy bizonyítsa azokat a vádak at, amelyeket lapjában emelt ellene. Így akár igazat írt, akár nem, a hathavi büntőnt kideremelte.

Van azután egy különösen érdekes mondata az új tervezetnek, amely úgy szól, hogy a parlamenti ülésekről szóló tudósi ászokért nem lehet megbüntetni senkit sem. Ez valósginüleg azt jelenti, hogy az egyéb tudósi ászokért igen. Vagyis az új sajtótörvénytervezet úgy gondolja, ha egy politikai párt gyűlésén például egy szónok becsületsértő, vagy rágalmozó kitélt használ valamilyen testület, vagy magános ellen, úgy az újságíró, aki kötelelesszzerüen regisztrálja a gyűlés lefolyását, el lehet ítélni becsületsértésért, vagy rágalmozásért.

Aki ezeket a paragrafusokat végigolvassa, rögtön tisztában van azzal, hogy valamennyi szösz ellentétben van az alkotmány rendelkezéseivel. Valósginü, hogy ezzel a képviselő és szenátor urak is tisztában lesznek és alicha tévedünk, ha jóelőre megjósuljuk, hogy Cudalbu tervezetéből ebben a formában soha sem lesz törvény, mert törvényt hozni az alkotmány ellen, mégsem lehetséges.

Rousier hadnagy felmentése most már külpolitikai botrányá kezd degadni, amely komolyan veszélyeztetli a legutóbb kedvezően alakult német-francia közeledést.

A német sajtó egyik tekintélyes organuma, a „Täglicher Rundschau” Sresemann lapja hallatlan szöszegessé bályegzi a landaui ítéletet. A lap szerint Rousier felmentéséért az egész világ vádja illeti Franciaországot, amely ezzel az ítélettel azt bizonyítja, hogy nem akaria a békét.

Hajmeresztő, írja továbbá a lap, hogy francia hadítörvénysékek felborították Briand békepolitikáját.

táviratot intézett a francia szocialistákhoz és kérte az elvtársakat, lépjenek közbe az ítélet megsemmisítése érdekében. Rousier felmentése és a németek elitélése iluzórikussá teszi a német-francia megegyezés eddigi eredményét és megszüntetik a két nép közötti öszinte békevágyat.

Páris, december 23. A kormány köréltől övő ászok szerint az ítélet kínosan érin-

EZT A SZELVÉNYT A LAP BELSEJÉBEN FELSOROLT KÉRESKEDŐK

LEI 5 LEI

ÉRTÉKBEN, A VÁSÁROLT ÖSSZEG TIZ SZÁZALÉKAIG KÉSZPÉNZFIZETÉS GYANÁNT FOGLADJÁK EL.

Ez a szelvény érvényes Jan. 23-ig.

tette a francia külügyminisztériumot is. Bizand bialmas körökben hangsúlyozta, hogy a haditörvényszék eljárását teljesen érthetetlennek tartja. A német sajtó minden színárnyalatra való tekintet nélkül foglalkozik az irélettel. A „Deutsche Allgemeine Zeitung“ megállapítja, hogy a német sajtó súlyosan megsértett jóézésében sem ismer pártellentéteket és követeli, hogy legyen már vége a megszállásoknak.

A „Berliner Tageblatt“ „Maggyilkolt bűnösök“ címén azt írja, hogy a birodalmi kormány nem fogja kétségben hagyni Franciaországot

afelől, hogy megértésről nem lehet szó akkor, amikor ilyen ítéleteket hoznak.

A „Vorwärts“ azt írja, hogy a német népnek egyhangú felfogása az, hogy ezt az ítéletet meg kell változtatni. A megszállott területen a francia hatóság az esetleges zavargásoknak megelőzésére elrendelte, hogy Rouster lakását esendősség őrizze, amíg el nem utazik. Az utcákon és nyilvános helyiségekben esendősség érvényes. A lakosság mélyen fel van háborodva. Azt beszélik, hogy a felmentés után a bírósági testület, még a tárgyalóteremben, az elítélt jelenlétében Rousternek tüntetőleg gratulált.

Berlin, december 23. Straßmann fogadta a francia nagykövetet, akinek kijelentette, hogy német körökben igen nagy az elkeseredés az ítélet miatt. A nagykövet megígérte, hogy azonnal jelentést tesz Párisban. A párisi szocialista vezetőség elhatározta, hogy a kormánytól lépést tesz a landaui ítélet érvénytelenítéséért. A jobboldali francia sajtó ezzel kapcsolatban fértelen hangon ír a német sajtó ellen és azt mondja, hogy ugyáznak, a landaui ítéletet arra akarják használni, hogy fenyegetésként arra kényszerítsék Franciaországot, hogy a Rajna vidékét idő előtt ürítse ki. A baloldali szocialista lapok viszont élesen támadják a kormányt és követelik a landaui ítélet megváltoztatását.

A borsai csodadoktor karrierje és bukása

Egy kolozsvári kóser vendéglőtől a máramarosszigeti ügyészség fogházáig

(Stghetel Marmstiel-Máramarossziget, december 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az alábbi tragikomikus eset Borsáiról származik, ebből az eldugott máramarosi faluból. El a körségben egy messzi vidéken ismert mészáros: Stein Selig Izrael. Nyomorúságos máramarosi viszonylatokban gazdag embernek van elismerve falujában Selig Izrael, akit csekély földi javakon kívül két leányt is megajándékozott a természet: Minkával és Sírával.

Öhetes házasság

Stein Selig Izraelnek bizony ráncok verődtek homlokán, ha a két lányára gondolt, akik fölött lassan eljárt az élet első tavasza. Az összegyűjtött vagyona ugyanis oly kicsi volt, hogy nem igen nyújtott fedezetet a lányok nyugodt férjhezmenéséhez. Stein Selig Izrael tehát, mint istenfélő ember, a Teremtő gondjaira bízta lányainak sorsát. Nehány hónappal ezelőtt végül egy sádkon segítségével sikerült férjhez találni az idősebbik Minkának. Még az ősz folyamán megtartották a lakodalmat a fiatalok, de házasságuk igen rövidéletű volt: alig öt hétig tartott. Egy szép napon az újdonült férj nyomtalanul eltűnt a környékről, csak egy levelet hagyott hátra. A levélben rezignáltan vallja be feleségének, hogy elviselhetetlen fájdalmat okoz neki az a tudat, hogy felesége testi hibában szenved.

Kolozsváron

Stein Minka ugyanis sántított egy kicsit. Férjének eltűnése után, alig három héttel ezelőtt Kolozsvárra jött feleségül. Azóta egy kolozsvári varroda szorgalmas, órándás munkásnője. Így történt, hogy kevéssel ezelőtt a Schwartz-féle étteremben összejáratott Kolozsváron katonáskodó földijével, Mendelovits Berillel, akit beavatott házasságának szomorú történetébe. Mendelovits viszont elujsgolta, hogy éppen a napokban ismerkedett meg egy orvosnal, a cseh-máramarosi Irhocból származó dr. Feierwarger Józseffel, akit szolid és szegény polgári családból származó feleséget keres magának. „Nem bírom a „jobb“ családok proccsát“, mondotta Feierwarger Mendelovitsnak és olyan őszintén és olyan meggyőzően mondta, hogy lehetetlen volt hitelt nem adni szívének.

A doktor ur jegybelép

Nag, egy ebéd alkalmával Feierwarger doktor ur és Stein Minka összeismerkedtek. Az özvegy elpanaszolta sorsát a kiváló modoru és megnyerő mosolygásu orvosnak, sőt annyira ment, hogy Sára huga fényképét is megmutatta. A doktor urat a fénykép egyszerűen frappirozta. Azonnal kijelentette, hogy éppen ez az a lány, akit ő már évek óta keres, ez az ő zsána. Azonnal hajlandó volt Borsára leutazni és jegybelépni. Az ötvétezer lejes hozomány egyszerűen

nem érdekelte. Neki Irhocon modernül berendezett orvosi rendelője és széleskörű orvosi praxisa van.

A kisebbik Stein-lány szerencsése

Borsán a kisebbik Stein lány karrierje halatlan emóciókat váltott ki. Egyébről sem beszéltek, mint Stein Sára szerencséről és a borsai mészáros egy csapásra az általános érdeklődés középpontjába került. Az elmúlt hét szombatjára megérkeztek a faluba a völegényjelölt és az idősebbik Stein lány. Az öreg Stein nem győzte fogadni a templomban a gratulációkat, a völegényt „mafür“-olvasáshoz hívták fel és egyszerűen minden a legfényesebben klappolt. Este a borsai zsidóság nagy érdeklődése mellett megtartották a kézfogót.

Jegyváltás után a boldogságtól sugárzó Stein megkérte vejét, vizsgálja meg a szomszédságban lakó, betegeskedő rokonát. Feierwarger doktor ur megvizsgálta a beteget és leujtó kritikát gyakorolt a kezelőorvosról, a falu előtt köztisztelőben álló dr. Salamon Miksaól. „Hezá- sem konyit az orvosi praxiszhoz — jelentette ki könnyed fölénnyel, sőt azt is kijátásba helyezte, hogy interveniálni fog, tiútsák el orvosi praxiszának gyakorlásától.

Egy olvashatatlán recept

Másnap Stein lakása valódi szorongatóhelyé alakult át. A falu és a környék beteget csoportosan keresétek fel a hírneves csodadoktor, aki egy csapásra megalapozta renoméjét a faluban. A doktor ur a törvényesen megállapítottnál jóval nagyobb illetékeket számított fel, viszont a betegek legnagyobb részét máramarosszigeti orvosokhoz utalta, röntgenkezelésre. Receptet nem igen adott. Illetéleg adott egy könnyű betegnek, aki azonnal lélek-szaladva futott a patikába. Itt azonban a legnagyobb meglepetésre kijelentették, hogy a Feierwarger doktor ur által jelzett gyógyszer egyáltalán nem használható. Az eset fölöttébb gyanús volt. Nyomban értesítették a borsai esendőreget, amely kiszállított Steinék házába és leigazoltatta a doktor urat.

A doktor nem tudja magát igazolni

Feierwarger doktor természetesen erőyesen, de hidegvérrel tiltakozott. Végül is kijelentette, hogy iratait egy máramarosszigeti kollégájánál hagyta. Külömben is Szigetecra őt igen jól, sőt elnyerően ismerik. A esendőreget leutaztatták a doktor ura és másnap, december 20-án hajnalban a kísérték a máramarosszigeti rendőrségre. Itt rövidesen baj történt. Az utóbbi napok eseményeinek zűrzavarában elfejtette annak a máramarosszigeti orvosnak nevet, ahinél az ő aktái maradtak. Rövidesen megadta a híres nyert, hogy Feierwarger ur doktori címzetésére hízugsig, mert s hol sem szerzett orvóplomat és a doktori titlust bírolja.

A tólikabai

Tegnap azután beteljt selett Feierwarger tragédiája. Stein Izrael feljelentést tett ellene, hogy a

Karácsonyi rendkívüli árák.
Cerna fátyol Kuhnid harisnya párjalei 97
Erős tarka női harisnya... 37
Vas selyemfényű női haris-
nya párja..... 87
Tartós férfi sockni párja.. 23
Selyem férfi sockni párja 73
Gyapjunői mellény, remek szí-
nek 327
Zsebkendők nagy választék-
ban 17
Ezen csoda olcsó árakból to-
vábbi 5% engedményt adok 6 pár
vételenfelül. Minden 777 lein
felüli vásárlásnál egy női ri-
dikült adok ingyen. „SIPOS“,
Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 8.

télikátót, — amelyet azért kölcsönzött orvos va-
jének, mert az övé erősen kopott volt — ellopta.
Szinte ugyan kabátja ezért volt kopott, mert azt
akarta, hogy jövőtétéje ne vagyozást, hanem
számélyért szerezze őt, de ezt már utólag nem
hite el sunki. (f. m.)

ZSIDÓ KÖZÉLET

Dr. Olschwanger Aradon. Dr. Olschwanger aradi látogatása szép élménye volt Arad zsidóságának, amely világnézeti különbség nélkül meleg fogadtatá ban részesítette a Keresz Hájjeszód kiváló delegátusát. Olschwanger dr. aradi szereplése bizonyára új érat jelent az aradi Paleezsinamunkáiban. Dr. Olschwanger e hó 15-én este tartotta meg a zsidó iskola díszteremében zsufolt terem előt előadását, amelyet dr. Vágvölgyi Lajos főrabbi vezetett be, hangsúlyozva a zsidóság összetartásának és a Paleezsinamunkában való részvételének szükségességét. Dr. Olschwanger hatalmas előadásban mutatott rá arra az egyedül lehetséges útra, amelyre lépve a zsidóság megszeresheti a népek megbecsülését. Bevezető végén Olschwanger dr. t melegen ünneplétek, amely ünnepléstől dr. Vágvölgyi főrabbinak is kijutott. A szép este dr. Schütz Henrik kiközégségi elnök zárószavaival ért véget. Olschwanger dr. t a zsidó szervezeteken kívül az eszperantisták egy küldöttsége is üdvözölte.

Szászrégenben tartják a marosmenti Aviva-Barisszia körzeti konferenciáját. A marosmenti zsidó ifjuság december 26-án, Szászrégenben tartja meg körzeti konferenciáját a következő programmal: Vasárnap délelőtt 11 órakor a zsidó iskolában: 1. Ünnepi megnyitó, tartja Hirsch Simon körzeti elnök. 2. Üdvözlések. 3. A KKL a jubileumi évben. Délután 3 órakor a héber óvodában: 1. A Vaad Harisionim és a konferencia ismeretése. Az Aviva és Barisszia Hítkabrutjainak jelentése. 2. Aviva-Barissziák és a helyicsoport. Előadó a régi Barisszia. 3. Ifjusági nevelés, előadó Tihanyi Dezső. 4. Körzeti Avivák-Barissziák és az alapok. Előadó Halmos László. Ének és zenekarok létesítése. 6. A körzet kiépítése. 7. A konferencia bekezeztése. Kilenc órakor a régi Barisszia rendezésében marosos teatestély lesz táncossal egybekötve. A konferenciára eddig mintegy 100 delegátus jelentette be részvételét.

A magyarláposi Aviva kulturstélye. December 12-én rendezte meg a magyarláposi Aviva igen sikerült kulturstélyét. A gondosan összeállított műsor fanyorgatja a „Beteg“ című vígjáték volt, amelyben Mark Baba és Goldstein Jenő szerepeltek. Friedmann Ernő hegedűszóanszával aratott megádmelt sikert. Különösen felújítás: kellett saját szarzeményű szeresádjá. Az estély teljes bevételé az alapok céljait szolgálja.

Zsidó kulturrendezések Aradon. Dr. Vágvölgyi Lajos főrabbi kulturrendezése egyre szélesebb köröket vonzanak, bizonyosságul annak, hogy az aradi zsidóságban is megindult egy fejlődési folyamat, amely a zsidósághoz való visszatérést keresi. Dr. Vágvölgyi ez alkalom

Az idő pénz

el Fejérné fedérműszalonját (Rakoczy-u. 86.) fekeres. Férti és női fehérmű és agymű a legúj ányosbb áron és a legkiválóbb minőségben kapható

KARÁ

KARÁSONYI

50

értékes ajándék
Minden karácsony
FISCHER
Cluj, Calea

KARA

mel Jehuda Halévi
nek keretén belül
olmü verse lett elő-
restelt előadásokhoz
bírozult és sz. es

Mo

Héjjas

(Budapest, de
kom indult meg Hé-
Kornel), a szavára
emely Héjjas levén
1000 tagu d-mons-
megemmisítését.
latkozatot adott ki-
gyűlésen kerületül-
lván terrorral és
sulyozzák, hogy e

Januar

A kam

(Bucuresti-Buka
Kelet tudósítójától.)
nes kép iselő a do-
léseit tette szóvá,
nélkül elfogadta
javaslatot. A kama-
bezdétet vette a k-
20-áig fog tartani.
A szenátus ülés-
léséről szóló java-
napirenden.
Cluceiu szenátó
a költészet-és egy-
tisztviselői körének
nyebben elérhető

Ujra

(Belgrád, de
tőjtől.) T gny-
szerint Uzo ovit
kerénylakitási
D vidovicsot, a
kormányalakítás-
válaszok ujbb

Csicsereid

Berlin, decem-
tőskodás alkalm-
rod“ munkavásár-
szálvával való m-
kozatában a köve-
— A történel-
ségzertétege hoz-
mot, amelyet én
leg olvasták az
megjelent számát

No fe
vadásrolni az

ember 24
 i árak.
 arisnya
 .lei 97
 ya... 37
 haris-
 87
 ja... 23
 árja 73
 tek szi-
 327
 ttek-
 17
 ból to-
 ok 6 pár
 77 lein
 női ri-
 SIPOS",
 nand 8.

ött oros ve-
 lott — ellopta.
 lott, mert azt
 kért, hanem
 utólag nem
 (f. m.)

LET

Dr. Olchwan-
 t Arad örsz-
 nbség nélkül
 eren Hajjeszód
 rádi szereplése
 tinaunakátan.
 rtoita meg a
 em előt elő-
 főrabbi vezet-
 tartásának és a
 ek szükegessé-
 ában mutatott
 amelyre lépve
 megbecsülését.
 legén ünnepl-
 i főrabbinak is
 nrik hitközségi
 wanger dr.-t a
 rantisták egy

marosmentí
 renciáját. A
 26-án, Szász-
 ráját a köv-
 t 11 órakor a
 tartja Hirsch
 3. A KKL a
 a héber óvodá-
 nferencia ismer-
 abrutjának je-
 a helyisoport.
 i nevelés, elő-
 ák-Barissza és
 ének és zeneka-
 e. 7. A konfé-
 régeni Barissza
 táncsal egyba-
 gy 100 delegá-

kulturstélye.
 gyarlósi Aviva
 ovan összehívott
 vigjáték volt,
 Jenő szerepeltek.
 ratott megárd-
 llett saját szer-
 ljes bevétel az

adon. Dr. Vág-
 ási egyre szé-
 yságánl annak,
 megindult egy
 idősághoz való
 ti ez alkalom

lésítja meg,
 n muaszta
 (Rakoczy-
 fehérnemű és
 on és a leg-

KARÁCSONYIG

50,000

értékes ajándéktárgy szétosztása!
 Minden vevő nagyon szép
 karácsonyi ajándékot kap a
FISCHER üvegudvarban
 Cluj, Calea Regele Ferdinand 6.

KARÁCSONYIG

Mel Jehuda Haléviól tartott előadást, amelynek keretén belül Jehuda Halévi Viharban című versét is előadta. A most már rendszeresített előadásokhoz az eddigi teremtés ünnepek hírvényült és az ezután előadandó kiadványára

még sokkal nagyobb számú közönség előtt fogják megtartani.

A borgóprundi vallásos ifjak ünnepélye.
 December 8-án zajlott le Borgóprundon a vallásos ifjak rendes negyedévi szünnap-ünnepélye, Leiter Aron, az egyelet vezetőjének elnöksége alatt. Az első előadó R. S. ler Cuajim volt, majd Gr. Gr. b. g. r. m. s. z. b. tartott nélyezesszántó előadást. Deután a késő esti órákig tartó tanulással befejezték a miéna-rendet. Az összejövetelen mintegy ötven hatvan tag vett részt. Az egyelet egyéb-érint is dicéretes működéséért fejt ki, amely feleg Marmorstein Izrael érdeme, aki az egyeletet a háberu után ismét életre hívta.

A szászrégeni Aviva Barissza estélye.
 „Mamon, der Goldgott“ című jiddis énekes napvannívót adták elő a szászrégeni Aviva és Barissza az elmúlt héten rendezett ünnepélyükön. A főszereplők közül kiemelkedően Fuok B. é. n. é. dr. á. m. i. erejű alakítása emelkedett ki. Stein G. o. k. és Jungér Akiba humoros jelnevekkel szerepeltek. K. é. n. Simon, Frank Emil, Kornreich Lilke, Hartmann Joe, ifj. Szabó Sándor, Neumann Lora és Farkas M. szerepeltek még a ragyogó darabban, amelyet Fuok B. é. n. és Steiner Lora rendeztek. A darab kiértékelésére Rosenbergr M. n. é. állította össze, míg a zenekart Goldstein Ernőke dirigálta.

Mozgalom indult meg Magyarországon

Héjjas Iván mandátumának megsemmisítésére

(Budapest, december 23. Az Uj Kelet tudósítójától) Magyar ellenzéki körökben mozgalom indult meg Héjjas Iván kunszentmiklósi mandátumának megsemmisítésére, mert Klemár Kornél, a szavazás lezárása után 24 órával lepett csak vissza a jelöléstől. A mozgalom, amely Héjjas Iván mandátuma ellen indult, Kunszentmiklórra is kiterjedt. Elhatározták, hogy 1000 tagú demonstratív küldöttség megy a kormányhoz és követeli Héjjas mandátumának megsemmisítését. A mozgalom a kunszentmiklósi kormánypárti városi tanács vezetői és nyil-megsemmisítését. A mozgalom a kunszentmiklósi kormánypárti városi tanács vezetői és nyil-megsemmisítését. A mozgalom a kunszentmiklósi kormánypárti városi tanács vezetői és nyil-megsemmisítését. A mozgalom a kunszentmiklósi kormánypárti városi tanács vezetői és nyil-megsemmisítését.

Januar buszáig karácsonyi szünetet tart a törvényhozó testület két háza

A kamara és a szenátus utolsó ülésén megzavarták az adók felemeléséről szóló javaslatot

(Bucuresti-Bukarest, december 23. Az Uj Kelet tudósítójától) A kamara mai ülésén Hanes képvisele a dombóváci prefektus visszavonulását tette szóvá. Ezután a kamara módosítás nélkül elfogadta az adók felemeléséről szóló javaslatot. A kamara ülése ezzel véget ért és kezdődött a karácsonyi szünet, amely január 20-áig fog tartani.

A szenátus ülésén szintén az adók felemeléséről szóló javaslat megzavarása szerepelt napirenden.

Clinciu szenátor a javaslat ellen beszélt és a költségvetés egyensúlyozását a minisztériumok tisztviselői karának csökkentésével látja könnyebben elérhetőnek. Szerinte egyegy tárcza

harminc hivatalnok közül legalább huszonöt director general javasolta, hogy a parlamenti szünet után parlamenti bizottság állítsa össze, amely megvizsgálja az egyes tárczák tisztviselői létszámát és a szükséges leépítéseket keresztülvigye. Ugyanilyen értelemben beszélt Gh. Pop szenátor is.

Leopoldu miniszter válaszában megvédte javaslatát, majd elismerte, hogy egyes tárczáknál valóban fölös számú tisztviselők vannak és igéretet tett arra, hogy a napidíjasokat el fogják bocsátani.

Ezzel a szenátus ülése véget ért, a karácsonyi szünetet a szenátus is megkezdte és a legközelebbi ülést szintén január 20-án tartják.

Ujra Uonovics kapott megbízást kormányalakításra

A megbízás minden korlátolás nélkül

(Belgrád, december 23. Az Uj Kelet tudósítójától) Tegnap érkezett belgrádi jelentések szerint Uonovics miniszterelnök visszatér a kormányalakítási megbízásra, mire a király Davidovicsot, a demokraták vezetőjét bizta meg kormányalakítással. Ma a jugoszláv kormányválságnak újabb esztergályos fordulatáról érkezik

híradás, mely szerint a király Uonovicsot bizta meg újra kormányalakítással, mert Davidovics nem tudott kormányt alakítani. Uonovics megbízására minden korlátolás nélkül, a választások hírtésének mellőzése mellett. Uonovics kijelentette, hogy holnap ismét tárgyalásokat kezd a pártok vezetőivel.

Csicserin a Jugoszláviával való megbékülést kívánja

Berlin, december 23. Csicsserin berlini tartózkodása alkalmával fogadta a „Slovenski Narod“ munkárait és nyilatkozott előtte a Jugoszláviával való megbékülésről. Csicsserin nyilatkozatában a következőket mondotta:

— A történelem fejlődése és ennek a szükségességére hozta létre az olaszoknál a paktumot, amelyet én már előre láttam. Valószínűleg olvasták az „Izvestija“-nak azt a nemrég megjelent számát, amely Oroszország és Juo-

szlavia viszonyával foglalkozik és amely rámutat arra is, hogy Jugoszláviának Oroszországgal támadt viszállya új külpolitikai irányt szab az önkéntes állama számára. Jugoszlávia kénytelen lesz mosonai külpolitikai orientációjával szakítani és olyan irányt követni, amely hagyományoknak a legjobban megfelel. Egyes jugoszláv politikusoknak az Oroszországhoz való viszonyról tett kijelentései Moszkvában igen jó hatást keltenek és az egész orosz sajtó a Jugoszláviához való közeledéssel foglalkozik és nemcsak a megbékülést, hanem a két állam szoros együttműködését kívánják. Meg lehet állapítani, hogy a két ország közt semmiféle ellentét nem áll fenn.

Ne felejtson el vásárolni az Uj Kelet szelvényeivel

IRÓK ÉS IRÁSOK

Sigmund Feist könyve a zsidó fajról

Évtizedek óta nagy antropológiai probléma a zsidók származásának és fajtságának tudományos uton való megvilágítása. A némekek között Felix v. Luschan a zsidó fajtság problémáját a természettudomány eszközeivel akarta megközelíteni, de következtetéseinek összegezése nem lehetett más, mint a kétség, hogy a probléma egyáltalában nem oldható meg. Töredékesen közelítették meg tehát a kérdést: tudatlan politikusok, az antropológia dilettánsai a saját pártjuk szándékai szerint kezelték a zsidó fajtság kérdését.

Egészen más szempontok szerint és más eszközökkel nyúl a kérdéshez „Sammeskunde der Juden“ című most megjelent könyvében Sigmund Feist, aki statisztikával, összehasonlító táblákkal és teljesen modern tudományos eszközökkel közelíti meg a zsidó fajtságának kérdését.

Ismeretli mindenekelőtt azt a régebbi, ma már avult teória, amely egy fajnak magasabb, vagy alacsonyabb fejlődését a koponya alakulatától akarja függővé tenni. Az újabb kutatók ezt a feltevést a tudományos tévedések múzeumába helyezték. Ma már tény, hogy a fej alakulata nem jellemzi a fajt, minthogy annak szellemi, vagy erkölcsi sajátosságára nézve sem lehet jellemző. Bizonyosodott, hogy az ugynevezett hosszúfejűek (dolichocephalok), amikről H. S. Coenb. r. l. s. n. azt állította meg, hogy ezek a nép-ek nemcsak fajai és természetesen a germán népek állanak e tekintetben az első sorokban, egyáltalában nem jellemzik a faji kiválóságot. Bizonyosodott, hogy a beduinok, akik a legiszább szeműk, jóval hosszabb fejűek a germánoknál. Bizonyosodott továbbá a germán fajok legjobbjairól, hogy hosszúfejűek, így többek között Kant egy egészen szelíd (brachycephal) volt és ugyanúgy ilyen alakú feje volt Gothenek.

A csontváz sem lehet karakterisztikuma a fajnak, minthogy ez is erősen alá van vetve a fejlődés okozta változásoknak. Legáltalában abban az archív különbözőségeit szokták alapul venni az antropológiai meghatározásoknál, de ez a zsidó faj megállapításánál megint csődöt mondott. A zsidók ugyanis arora nem barnábbak, mint a legtöbb deli faj: mint a rómaiak, görögök, vagy spanyolok. Másfelől pedig a zsidók az északi országokban mind nagyobb mértékben fehérbőrűek. Sőt, vannak zsidók, akik az indogermán faj legkarakterisztikusabb ismertető jeleivel a kék szemekkel vannak ugyazóván felruházva, olyan karakterisztikummal, amely sok fejlődés szerint nem illel meg, csak az árjakat. És bizony akadnak közöttük olyanok, akik a kék szemhez még szőke haját is mernek növesztetni.

Mindeneket egybevetve Sigmund Feist megállapítja, hogy a zsidók karaktere archifajzásokban rejlik. Ez archifajzásokat pedig létrehozta az az évszázados hosszú sor, amely az arora bizonyos fájdalom bélyegét nyomta rá és az a menali is, amely egy faj közönség arca is kifejeződik. A szerző szerint a zsidó nép fenmaradása — a világörténelem egészen különös jele — arra vezethető vissza, hogy ez a nép széjjelbörtön él, ami az ellenség támadó felületét szűkíti, másodsor pedig az üldözés, amely a zsidó népet egyfajta kovácsová. Ahol megzárják az üldözés, ott tapasztalat szerint a zsidó néplétszám is gyorsan csökken.

A könyv értékes megállapításai közül a legfontosabbak is vannak. Így többek között az a megállapítás, hogy Amerikában lassanbent a zsidóság felszívódik a jentki közösségbe. Ez nem felel meg a tényeknek, mert hiszen Amerika ma egyike a legnagyobb és legteljesebb zsidó népi centrumoknak, ahol nemcsak a vallás kimélyítésén és a fajak ilyen módon való konzerválásán dolgoznak, hanem az amerikai zsidóság az, amely egész kulturáját és népi életét az dóni ja olyképen, hogy nemcsak adakozik a zsidóságért, hanem ő maga is igyekszik zsidó karakterét fentartani. G. H.

Hirdessen az Uj Keletben

Zsidó diákok a padovai egyetemen a XVI. században és ma

A Mompurgo és Sacerdoti könyvtárak. Zsidó alapítványok

(Padova, december 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hatalmas domborművű rézkapu, a háboruban elesett diákok neveivel vezet a boltíves Bo-bi, az egyetem udvarába. Jobbról-balról emléktáblák, a falakon mindenütt az egyetemen végzett nemeselek középtori címerei. A sokszáz olasz, német, lengyel és más nemeselek címerei között ráakadunk a Catalan, Finzi, Elipern, Levi, Cospi, Treves és más padovai zsidó nemeselek címereire, itt találjuk a Ketzellenbogens Kohanita áldásra tartott kezeit, amint az arany oroszánt fogják és amint a Mompurgo címere Jónás prófétát a ópa elnyelni készül.

A padovai egyetem a XIII. század első negyedében alakult, mint „Szent-kollégium“, egyetlen fakultással, a teológiával.

(Az első híres és az első olvadás idején...)

A XVII. század elejéig zsidó diákok nem vették fel a padovai Sacro Collegio mind a liberális, mind a dára sem. Mindamellert találunk zsidókat, hanem is az egyetemen, de az egyetem körül. Az egyetemi hallgatók pénzügyi helyzetét elgigítették hi kis kapu alatti boltjokban, az ugynevezett bankárok, akik a Carrarak uralma alatt a legeljesebb szabadságot élvezték, amikor azonban Padova a velencei doge alá került, a teológusok a bankári jog megszüntetését kérték és ugyancsak ők kérték velencei szenátust néhány hónap múlva arra, hogy adja vissza a zsidóknak a „jus bancariát“, azzal a kikötéssel, hogy az első hóeséskor és az első olvadáskor tartandó diákünnepségeken fejéenként 15 dukátot fizessenek a diákoknak ajándékként. Súlyosbította a bankárok helyzetét a hivatalos zálogház a Monte Pietatis, amely kizárólagosan egyházi intézmény lévén, csak a katolikus diákoknak adott 15-30 százalékkal mellet kölcsönt. Ez időben találjuk az egyetem diákjai és kétszóbb tanárai között D. n. t. t. a Divina Comedia szerzőjét, Albertino Musattot, a nagy filológust, majd két évszázaddal később a nagynevű Copernicust és Galileit.

(És viselheték a berrettót...)

A XVII. század elején megnyitott montpelleri és salermói egyetemeken erős konkurrensre talált a padovai egyetem, ennek tudható be az a szenátusi rendelet, amellyel megengedi zsidó diákok felvételét is bizonyos korlátozással. Amint a padovai zsidó hitközség levéltárából kitudódik, a zsidó diákoknak akkor is „megkülönböztetésben“ volt részük. Bár korlátlan számban vették fel őket és viselheték a fekete színű diáksapkát is, a „berrettót“, mégis a keresztény diákoknak szigorúan tilos volt a sárga és vörös színű diáksapkák viselése, „nehogy idegennek nézessenek“.

Az érezhető mellőzés dacára is azonban a padovai egyetem orvosi fakultásának első száz évében 80, a következőben pedig 140 zsidó diák nyert orvosi diplomát, főként külföldiek, de igen sokan telepedtek le Padovában és Velencében is.

A zsidó diákok a diplomáért 1650 velencei lírát tartoztak fizetni, míg a keresztények mindössze 886 lírát.

(A vérvád már akkor is kísértett)

Az egyház egyházi átokkal fenyegette azon hivat, akik zsidó orvosoknál kerestek gyógyulást és rájuk olvasták azt a modern korban is használt vádat, hogy a Talmud nemcsak megengedi, de egyenesen elrendeli a keresztények leölését. Minthogy azonban az egyház fenyegetőzése kevésbé ért célt el, később egy néhány zsidó orvosnak megengedték, hogy a gettón kívül is szabadon folytassanak praxist. Az első zsidó orvos, aki keresztényeket is gyógyíthattott, Velencében volt Salamone Coneghiano, a padovai egyetem doktora.

Zsidókat csak az orvosi fakultásra vettek föl szabadon, a jogra mindössze az a négy diák iratkozhatott be, akiket a gettó tanítá-

tott azon célból, hogy a törvény előtt a zsidó község ügyét védelmezzék.

(A padovai Judaica)

A padovai egyetemi könyvtárban négy hatalmas székelyt foglal el a Raccolta di Mompurgo, a Mompurgo-hagyatéka, amelyet a padovai egyetem idegyógyászati tanára, Eduardo Mompurgo ajándékozott 1913-ban az egyetemenek. A könyvtár körülbelül 2000 könyvet tartalmaz és magában foglalja a talmudi irodalmat, a középtori zsidó arab irodalmat, a babiloni, assziri, egyiptomi irodalmi maradványokat, a bibliát a világ összes kiadásában, külön székelyben foglalnak helyet a középtori és ujzori olasz zsidó termékek, amelyek között nem kis számmal éppen a Mompurgo család van képviselve. Caro Joseph ben Efraim mellett megtaláljuk ott Isaac Casimir ben Jacob Casimiro, Pichard Jochokát, de ott van a híres Abul al Hasan Jada Halevi, meg az Abu Asafah és Achmed ben al Masadhu is. A könyvek ex librisén rajza a Jónás elnyelni készülő ópa, alatta Dávid pajzsa.

(A jelen)

Elégé ismert az a tény, hogy az olasz egyetemek és ezek között elsőként a padovai egyetem volt az, amely megnyitotta kapuit az újdöbött zsidó diákok előtt, akkor, amikor részben politikai, részben gazdasági okok miatt a nyugati egyetemeket elzárta a zsidó diákok előtt. Ugy az egyetem, valamint az olasz zsidóság egy erkölcsileg, mint anyagilag támogatta a tanulni vágyó ifjakat, akiknek száma az évben csaknem 1 és félszerre emelkedett különböző olasz egyetemi városokban.

A legnagyobb számban zsidó diák Padovában él, ahol a kb. 8000 főnyi egyetemi hallgatószámuk több, mint 5 százalékát alkotják, legtöbben természetesen az orvosi fakultáson és a mérnöki főiskolán. Nagyrészt Lengyel és Magyarországából, Romániából, de vannak a balkáni államokból, a balkáni államokból, Svájc-ból és Csehszlovákiából is.

A „külföldi diákokat támogató olasz intellektuelek egyesülete“ — mint ismeretes — felhívással fordult a Kelet országainak zsidóságához, amelyben felhívta, hogy támogassák a zsidó diákokat, mert a teljesen érdektelen olasz költők, amelyekben főként keresztények agilkodtak a zsidó diákok érdekében, csak az esetben tudják az olasz intellektueleket az ügy számára megnyerni, ha a saját hazabeliek is láthatólag szívűtőn viselik azt. A felhívás, a magyar és bukovinai zsidóságot kivéve, eredménytelen maradt. A munka, amely a diákokat ideig-óráig segíthette, felzárkolt, megfosztva a diákokat nemcsak az anyagi segélyezésről, de egy meleg zsidó otthonról is. Mellékesre lehet kitérni a külföldiek, az ismert fascista munkaprogram miatt, amely, ha diákról lévén szó, enged ridegségből. Am ebben az esetben sincs meg a legfontosabb: a munkanélküliség. Igen kicsiny azok száma, akiket az egyetemi professzorok könyvtárrendezésre, fordításra rövidebb hosszabb időre alkalmaznak. Ma egyik, holnap másik diák mond 2-3 hónapra bucsút a tanulásnak, hogy kevés pénzűt összeküldözze, másik két-három hónap szükségletét fedszre.

(Ha utad Velencébe visz...)

Ha utad Velencébe visz és nagy podgyaszidat vékonydögájú hordár szállodába viszi, aki nem akar anyanyelven beszélni, jól figyelj meg aszkája alatt sápadt arcát — zsidó diák ő. A szálloda kapujában zsidó diák közszin alázatvan tizta olaszszággal „bon giouzo“ neked. Vagy ha „Fiat“ od elakad a nagy hóban és sürgősen a dolgozókat, hogy tovább folytathasd nagyszerű utad, tudd meg: zsidó diák lépőrlja a havat, hogy másnap nyugodtan haligarsz nagyszerű professzorait.

Egyik szigeti diák a svájc határmotén levő történelmi nevezetességű San Remóban

hordja e perében a diplomaták nagy csomagjait, hogy majd februárban nekikezdhesse a tanulásnak. Sokan Parisban töltik nyári vakációjukat, nehéz fizikai munkával, hogy valamit keressenek, de rendszerint adóssággal térnek vissza. Az örökhé bolygó zsidó igaz tragikus alakja itt is a zsidó diák, akik számára a tanév akkor kezdődik, amikor megszerzik hozzá az anyagiakat, amely annak dacára, hogy kü földi diák, tandíjat semmit, vagy igen keveset fizet — felér egy olasz fizikai munkás keresetével.

Legsúlyosabb mindezek között az erdélyi diákok helyzete.

(„Viva il popolo Ebreo“)

És most álljon itt mementőül egy levél. A padovai erdélyi diákok Barissziája kapta egy Velencében lakó katolikus olasz diaktársától. „Ejjen Palesztina. Viva il popolo Ebreo! Drága fiúk! Szomorúan értesültem a kizenevi eseményekről, veletek érzek mélyszéges fájdalomokban és fogaadjatok részvételmet testvéreitek szomorú sorstért...“

Ime így érez a fascista diák, Niso Parisinotto mérőshallgató.

Zsidó kulturmunkát is végeznek napi gondjakkal mellett a padovai diákok. A magyarajzók Barissziájában, a németajzók Maktbeájában tesvérien megfórnek egymás mellett magyar, román, lengyel, litván zsidó diákok, akiket a költők: Gioia hozott a burcschschestokban össze. De önévelést végez a jiddis nyelvű Hat-chija is. Mithárom egyesület szorgalmasan tanulja a kurusokon a héber nyelvet, hogy az egyetlen akadályt a testvéri együttműködéshez a nyelvet is megtanulják. A magyarországi zsidó diákok a Curcóban rendeznek zsidó kultureszót a diákok nagy érdeklődés mellett.

Ez ha végig még a Padrochi kávéház előtt, igen gyakran hallod majd... kérem Kolléga Ur, sem tudja, megjötte a segély? — Igen, az ön részére Kolléga Ur: 25 Lira (200 lej) erdélyi segély jött november hónapra. Ugyebár nem sok? Weinstein Gyula

Előjegyzési naptárak

cégnymással, megrendelhetők a

Bernát

papírosáruházában — Cluj

Moskovits és Társa

Cluj, Főpostával szemben.

30 drb. valódi alpaca evőszék L.	1075
70 drb. teljes konyhaberendezés...	1995
6 pár nikkelezett Solingeni evőszék	198
26 rézes valódi karisbadi étkező készlet	1250
Garantált minőségű prima husdaráló	198

אדמה בשך

étterem

nyílt Clujon, Calea Regele Ferdinand 123.

közvetlen az állomás mellett

Elegáns, tiszta, olcsó és megközelítő. Abonensek felvételnek. Schick Henrik vendéglős.

Katonatiszti ruhákat olcsón fest kakira Czink, Cluj

A A Egy (Entrada dősi-otától.) Erdélyben: melegég ár de a lelki ember ott döz között. kocsin leh amelyet Na vizitát az komp, ami A falu meztuak el a gyermek fantáziama Már ne rültem ion ha voltan a család séggel fog közég nap évvel erel páteak éj új embere d-af-é, h cőbőgét. I maradtak község ne és ma egy hás alig a p'om és a Ist im fölfrisült amely me Bizonyos, maradt v Káhán r mulva egy ugyancsak az ember segeben, a Szamtau eset. Az Ólakó v amely a ott lakot időben n zetesen a szobában óvegy r lakott nd reszti föl Az ő hogy me gedi, ha konyha nézzen a konyha meg felé holtan ő Erde legsprót büntény Csak a molárj É: r tus eset G w zait kee amit fa zek köz tanu ha céljaira. házat le kívándó Eat közég ugyan községi és elnö nagy p A Nass dik le tradam óta in telis e Ing ját, h városol

A haldokló Entradam

Egy szintizta zsidó község

(Entradam, december 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egyetlen tisztá zsidó község Erdélyben: Entradam. Nem nagy, de zsidó melegség árad belőle. Nincsenek díszes épületek, de a lelki szépségek tárháza nyitlik meg, ha az ember ott él akárcsak órákat is a jóágos zsidók között. Nas ódóli ugrásnyira van a község, kocsin lehet ejtuni nem egészen a faluba, amelyet Naszódól a Szamos választ el. Komp vizét át az embert a túlsó partra. Tugyenes komp, ami nagy ritkaság.

A falu voltakép az otthonom, innen származtunk el. Itt lelképástorokodott a nagyapám, a gyermekmesékkel itt terméheoyítotték meg fantáziámat.

Már nem emlékszem az időre, amikor elke-rültem innen, mégis, amikor visszatértem, ott-ha voltam nekik. Ismeretlen emberek, mi-ha a családomhoz tartoztak volna, anuyi meghit-téssel fogáltak. Én mindjárt rákerült a szó a község nagy, szomorú szennődjára, ami 35 évvel eselött zajlott leitt. Jomov Káhánt egy pétekek éjszaka gyilkolták meg itt. És jönnek új emberek régi szeretettel és invitálnak min-danfél, hogy megmutassák a község régi di-csőségét. Mar ma bizony már csak emlékek maradtak a régi életet. Negyven év óta a község nem jutott előbbre, egyre visszafaj ódótt és ma egyetlen utója van csak, amelyben új ház alig akad. Megmaradt azonban a régi tem-pom és a bét-hamidrás.

Itt imádkoztam és a szomorú félsomályban fölfrissült előttem ez a mélyrekes iragikum, amely megüli a zsidó község emberének lelkét. Bizonyos, hogy a két gyilkosság borzalma miatt maradt vissza fjldésében a község. Mert a Káhán meggyilkol-sat köve ő néhány esztendő múlva egy másik jomodu zsidót gyilkoltak meg ugyancsak péteken este. Mar nem volt kedvük az embereknek vagyont gyujteni a zsidó kö-zségben, amelyen átsuhant a tragikum vihara. Számtanuk mondták el mikéant történt ez az eset. Az öreg G-würz báci volt az áldozat. Óslakó volt és gazdag tulajdonosa a malomnak, amely a községtől félkilométernyire van. Ő is ott lakott. A végzetes pétekek éjj-len, reudes időben nyugóra rért a G-würz-család. Neve-zetesen az öreg G-würz-pár aludt az egyik szobában, a szemben levő szobában az öreg öavegy rabbiné, aki férja, a rabbi halála óta ott lakott nővérel. Ugy éjfél tájt gyanus szj eb-reszti föl őket álmutóól.

Az öreg G-würzné le akar szállni az ágyból, hogy megfigyelje a szj okát, de férje nem en-gedi, hanem végzetére ő száll le és indul a konyha ajaja felé, hogy kimenjen és szét-nézzen az udvarban. De szmint kinyitja a konyhaszjót, hirtelen csak egy puskacsó villan meg feléje, egy durranás és ő szájba találva holtan össze rogy.

Érdekes, hogy míg az első gyilkosságot a legp-ótt részleteiben is bizonyozták, addig e büntény elkövetőt nem lehet t bídóitani. Csak annyit tudnak, hogy a meggyilkolt fő molaárja akkoriban Amerikába szökött.

É: megtudták róla, hogy voltak már rablá-tus esetei, ha nem is ilyen kimenetelek...

G-würzné összeszedte a nehazen megszer-zett készpénzt, eladta a malmot és a házat, amit férje haugya-szorgalommal és nélaülözé-kek között építetett családjának és ahol vár-tann halált halt, odaszándékozta a Talmud-tóra céljaira. Most már nincs Talmud-iskola és a házat lebontották... G-würzné gyermekeivel kivándorolt a Szentföldre, ott is halt meg.

Entradamban a hitközség elnöke egyttal a község bírja is. A községek magának — ugymond — kétszeres kösterhet kell viselnie: községit és hitközségit. Pállák Juda a bíró és elnök mondotta, hogy a község eszidózerinti nagy problémája a Szamoshid — zmi nincs. A Naszód—Beszterce irányban erre bonyoló-dik le az országút forgalma és hid híjjan En-tradamnak teljesen tönkre kell mennie. Egy év óta instancóznak egyik hivatalból a másikba teljes eredmény nélkül, holott a kormány meg-

ígérte az elsodort hid ujjaépítését.

Elpanaszolta azt is, hogy a zsidó köztületek sem törődnek ezzel a pusztuló, érdekes község-gel. Holott rászorul a támogatásra és érdemes is rá.

A panaszok községe az egyetlen erdslyi

szintizta zsidó község. Távoztam és sokan ki-kisértek a Szamos partjára a kompoz. A tá-vozó u an schajotat küldöttek és megdobbant a szívem, amikor a túlsó parton a kód elrej-tette szemeim elől a jó entradamistak.

Isák Arnold

Ha Lengyelország Litvánia ellen vonul, Oroszország is háborút indít

(Moszkva, december 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Egy befolyásos orosz politikus ki-jelentette a lapok munkatársa előtt, hogy ha Lengyelország Litvánia ellen vonulna, ugy Orosz-ország sem maradhat ténlenül.

Kövnó, december 23 Mikiavics litvániai kommunistavezér, akit az új rezsim halálra keres, a szovjetkövetségre menekült, ahonnan nem adják ki. A tömeg meg akarta ostromolni az épü-letet, de a megérkező katonaság ezt megakadályozta.

Amnesztiát kapnak a frankhamisitók

Nádossy csak akkor fog dja el az amnesztiát, ha ezzel nem árt Magyarországot külpolitikájának

(Budapest, december 23 Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyar fővárosban az a hír terjedt el, hogy januárban a frankhamisitók már el fogják hagyni börtönüket, mert a karácsonyi amnesztiá rajuk is kiterj-d. Az újságírók fol-keresték Gál Jenő dr. és érdeklődtek védenő, Nádossy volt országos főkapitány helyzete felől. Dr. Gál Jenő kijelentette, hogy Nádossy telje-sen egészséges, kissé lesoványodott, de semmi körülmények között nem akar só hazba vonulni, ahogy azt híresztelték. Tisztában van azzal, hogy a január hetedikéig az ítelet kihirdetése után a váci, vagy a bráfai fogházba fogják szállítani Nádossy védője felajánlotta a volt fő-

kapitánynak, hogy interveniálni fog, hogy brát fara szállítsák, ahol sokkal könnyebb a foglyok helyze e. Nádossy azonban ezt sem fogadta el.

Arról is szó van, hogy Nádossy j nuárban-kegyelmet fog kapni. Erre vonatkozólag Ná-dossy védőjének a következőket mondotta: „A megkegyelmezés nem egészen egyéni ügy. Csak akkor akarok kegyelmet, ha ezzel Magyarország külpol tükájának nem ártanak.“ Nádossy c-llája különben torna-teremnek van berendezve. Egész nap tornázik. Nagyon erős és jól érzi magát. Ronggeteget olvas. A választásokról egyáltalában nem tud, mert a politika már nem érdekli.

Mindkét oldalról cáfolják a nemzeti parasztpárt és néppárt kollaborációs tárgyalásait

(Bucuresti Bukarest, december 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nap óta a bukaresti lapok hosszú cikkekben számoltak be azokról a tárgyalásokról, amelyek Avarescu miniszter-elnök és Maniu Gyula között a két part kolla-borálása érdekében folytak. Egyes lapok tudni vétek, hogy a néppárt és nemzeti parasztpárt kollaborálásának elvi akadályai tulajdonképen nincsenek is és csak személyi ellentétek azok, amik a kollaborációkat újat állják.

E laphitezléssekkel szemben a kormány hivatalos lapja ma a néppártnak egy hivatalos kommunikejet küldt, amely így szól: „A leg-utóbbi napokban néhány lap, amelyek szokás szerint olvasóik fantáziáit igyekesnek táplálni, bizonyos állítólagos tárgyalások híret terjesz-tik a néppárt és a nemzeti parasztpárt vezérei

közt.

Es az ügy egyáltalában nem komoly és nem érdemel cáfolatot, hiszen eléggé ismeretes, hogy a néppárt mannyire húzódik e tárgya-lásoktól.

Ugyanerről a kérdéstről szólva, az „Advarul“ azt írja, hogy a nemzeti parasztpárt a mai nap folyamán visszautasítja a néppártnak a meg-egyezés érdekében tett javaslatait.

Ma délben egyébként a nemzeti parasztpárt parlamenti csoportja ülést tartott, amelyen Maniu Gyula ismertette a politikai helyzetet, majd a partok közötti kapcsolatokról beszélt és megcfolta a néppárttal való tárgyalások híreit. Egyébként a nemzeti parasztpárt hiva-talos kommunikét is készűl kiadni ebben az ügyben.

— Megtámadták egy vonatot Magyar országon. Budapestről jelentik: A post-erzse-beti állomás után egy csapat fiatalember meg-támadta a kelébiai személyvonat egyik harmadik oszálját és az alvó utasokat kirabolta. A felébred utasok között óriási pánik keletkezett. Az egyik utas meghuzta a vészféket, mire a fiatal emberek elmenakultek. A rendőrség meg-indította a nyomozást.

— A magyar malomipar az üzembe szüntetés tervevel foglalkozik. Budapestről jelentik: A magyar malomipar az utóbbi fél-évben erősen pang, mert a lisztexport a ked-vezőlen konjunktúra miatt a minimálisra cök-kenet. Csehszlovákiaiba magas védővámok, Ausz-triába és Olaszországba pedig az amerikai liszt versenyé miatt nem lehet lisztet exportálni. A budapesti és vidéki malmok ezért már hosszabb ideje csak fél munkaerővel tartják fenn üzem-üket s így is 250 000 métermázsa eladatlan fe-hér liszt fekszik raktáraiban. A lisztipar lehe-tetlen helyzete következtében a malomigazgatók bizalmas tanácskozásra ütek ös ze, amelynek tárgya az üzemek végleges szüntetése. A ma-lomigazgatók közt az az álláspont alakult ki, hogy valamenyí exportra dolgozó malomban be kell szüntetni az üzemet.

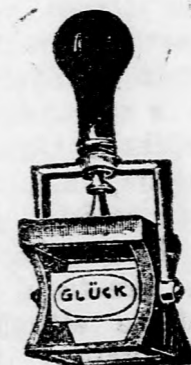
* Az Erdélyi Zsidó Arvagondozó egy megüresedett tisztviselői állásra pályázatot hirdet. T-kiatette jönnek oly, több évi irod i gyakorlat-tal bíró nők, kik gyors- és gépiásban perfektek és a könyvelésben jártasok. Nyelvismeretekkel bírók e'nyben. Pályázatok január 1-ig az Arvagondozó irodájába, Sir. Paris 86. nyujtandók be.

— Február 1-ig meghosszabbították a vadászati fegyver engedélyeket. A tegnapi „Monitorul Oficial“ közli az a miniszteri ha-tározatot, amely a vadászati fegyverek és kuty-tyak használatára vonatkozó engedélyeket 1927 február elsejéig meghosszabbítja.

— Egy elbocsátott postamester leötte egy olasz várossa polgármesterét és an-nak helyettesét. Mianozói jelentik: Cirmona városaa elbocsátott főpostamestere, Librina teg-nap délelőt felkereste V-lrefi polgármestert és kérte, hogy az elbocsátást hatálytalanítsa. A polgármester Librina kérését visszautasította azzal az indoklással, hogy magataráaa ellen-kezik a fascista elvekkel, mire a postamester előkapta revolverét és lelötöte a polgármestert. A lövés zéjára előzető polgármesterhelyettes-t is agyonlötöte és az ablakon elmenekült.

Pénzt takaríthat meg,

mert rossz vagy régi bélyegzőt te jessen u ja dolgoz at (szöveg-változással is) egy speciális mód-szerrel

Glück A. az új bélyegzős,

Cakkok, monogramok legu'ab divat szerint készűlnek. — C uj, Cal. R. Ferdinand (Ferenc J.-ut) 65. A szigurancaával szembe-

Ingyen olvasta Erdély legjobban szerkesztett napilap-ját, ha kivágja az UJ KELET szelvényét és vásárol vele.

Advertisement for a calendar and other items. Includes text like 'napptárak', 'Cluj', and 'Társaság'.

HIREK

As Uj Kelet az egyetemes erdelyi es banskai zsidok napilapja.
Szerkesztik: Giszkalay Janos es dr. Marton Erno
Felelos szerkeszto dr. Marton Erno.
As Uj Kelet cikkeinek utannyomasat csak a forras megjelolesivel engedjuk meg.

A mai naptar

— **Bonyodalom az ujsagiro szabadjegyek ügyében.** Bukarestből jelentik: A közlekedési minisztérium a legnagyobb megjelölésre, anélkül, hogy az erre kiküldött bizottság javaslatait figyelembe vette volna, döntést hozott az ujságíró szabadjegyek ügyében, úgy, hogy nem azok kaptak szabadjegyet, akiket a szindikátusok erre ajánlottak, hanem akiket a közlekedési minisztérium kiválasztott. A kiadói hivatalok pedig egyetlen szabadjegyet sem kaptak. A bukaresti sajtózáradék sokban megköszöntöttek ezért a hír és ma valamennyi szindikátus közléseire ül össze, ahol hír szerint el fogják határozni, amennyiben a közlekedési miniszter nem tartja magát a szabályrendelékhez, úgy a jegyeket kollektíve visszatartják.

— **A "Wiener Morgenzeitung" igazgatója Kolozsváron.** Az egyetemes zsidó cionista napilapnak, a "Wiener Morgenzeitung" nek igazgatója, Salomon R. Reisch, nébány nap óta Erdélyben tartózkodik és ma Kolozsvárra érkezett. R. Reisch igazgató utja a lap Erdélyben való megszervezésével van összefüggésben. A pompásan szerkesztett elvén és szemes publicisztikai munkában gazdag bécsi zsidó lapnak eddig is tekintélyes olvasótáborra volt Erdélyben és remélhető, hogy Reisch igazgatósként sikerül felépítenie a kapcsolatot kímelyíteni.

— **Az Ezra újból megkezdí kulturális előadásorozatát** Mindenki előtt ismeretes az az eleven kulturtevékenység, amelyet az Ezra Zsidó Főisk. Hallg. Egyesülete részben zsidó kulturális és cionista előadások, részben orvosi szakelő-dások rendezésével tavaly kifejtett. Ezt a tevékenységet az Ezra fokozott intenzitással fogja az idén folytatni, bevonva működésébe volt tagjait is, akikből egy senior szervezetet alakít, úgy hogy az egyesületen kívül álló azon zsidó intellektuális számára is, akik az Ezra nevelési és kulturprogramjában bármilyen módon közreműködnek. Az idei előadásorozat az Ezra f. hó 26-án, vasárnap d. u. fel hat órakor a Ferenc József uti neológ iskolában tartandó gyűlése keretében kezd meg, amely alkalommal alakul meg a senior szervezet is. A tárgysorozat során Leichmann Andor elők ismerteti fogja az Ezra programját, dr. Kohn Hillel a zsidó intellektuális feladatairól fog általános érdeklődést taranni, Eruster Saje Achad Haamnak egy fordításban eddig meg nem jelent esszéjét fogja saját fordításában felolvasni.

— **A tripoliszi országos főrabbi tragikus halála.** Tripoliszból jelentik: Tragikus módon halt meg rabbi Raffael Debusc, a híres Debusc rabbicsalád sarja, akinek irodalmi munkássága is széles körben ismert. Az elmúlt évben a rabbi kollégium elnökévé választották és ilyen minőségben töltötte be az országos főrabbi állást. A haláleset miatti részvétet közezoza a rabbi halálának tragikus körülményei. A rabbi ugyanis egy esküvő szertartását végezte, miközben leszakadt a padozat és a rabbi többekkel együtt lezuhant. Számosan könnyebb sérülést szenvedtek, míg a rabbi a sebeilésében felmerült komplikációkba belehalt. Óriási tömeg kísérte a rabbi utolsó útjára, az uton a Maccabea Sportegylet ifjai álltak sorfalat. A síráll Gago Bahobza és Sfani Gean rabbi búcsuzatták a nagy halot. A temetésen a tripoliszi főhormányzó, valamint az előkelő arabok is megjelentek a gyászolók sorában.

— **Erdélyi zsidó diákok Bukarestben.** A fővárosban tanuló erdélyi zsidó diákok egyesületükbe tömörültek, amely az 1926-27. tanévre a következő vezetőséget választotta meg: Elnök Grünhut József orvoshallgató. Titkár Ruffel Zoltán orvoshallgató. Pénztáros Ládóer Salmón gyógyszerészhallgató. Bárminek felvilágosítások az egyesület titkára szolgál: Ruffel Zoltán Bukarest, str. Sfr. Jaon Nou 45.

— **Repülővonal Prága és Triest között.** R. matból jelentik: A „Popolo D'Ialia” joi értesít forrából közli, hogy a közel hetekben részvényszerzés alkalmán Prága és Triest közötti repülővonal létesítésére. A társaságban, amelynek alapítókja 8 millió cor. h. koronára, részvesznek: Saada m. e. k., a Boudy repülőgépgyár, a Walter és Dauk autómobil és mechanikai gyárak. A vonal álmossai Prága—Pozsony—Zagrab—Triest.

— **Február elején propagandaturnt kezd a remzeti párt.** Bukarestből jelentik: A nemzeti párt parlamenti bizottsága ma ülést tartott. Az ülésen elbirta roztak, hogy február első felét kezdődőleg nagy szervezési munkába kezdjenek és valamennyi városba delegáltakat tolnak tartani.

Haemoran veghelupok

szoriat meggyuztök az a. a. yeres ad. d. m. k. k.

— **Negy hajszerncsétség a Hudson-öbölben.** New Yorkból jelentik: A Hudson-öbölben irizmus esetenek történt. Az erős jé z. j. as következtében egy gázis, amelyen száz utas utazott, megakadt. Az utasok a nagy lélek következtében, amely félig felborult a hajót, becsúsztek a tengerbe. Nygyenem köztük meghaltak, húszonéyi pedig korbába kellett szállni.

— **Öös férfibizottság állija helyre a békét a maramarosszigeti Körhzi Nő egyesületben.** Egyik legújabb számában foglalkozunk a maramarosszigeti Körhzi Nő egyesület kezében kötött harcokkal. Amint ismert, Hoffmann Estigne, az egyesület elnökeje lemondott tisztéről, de a választmány egyrészenek rábeszélésére visszavonta lemondását. Időközben azonban az ellenpart közgyűlést hívott egybe és azon Farkas Saulnet választotta meg elnöknek. Nos, erre a Hoffmann-part a következő hetre szinten küzdte a maga közgyűlést és ezen Hoffmann Estignét megválasztotta tisztében. A jökevényeket ilyen formán két pártba szakadt, amelynek hívi a leges b. b. h. u. ra felkésztve nének elebe az eseményeknek. Az Uj Kelet maramarosszigeti tudósításának alkalma volt mindkét párt vezetőjével beszélgetést folytatni Hoffmann Estigné kijelentette, hogy lemondása azért történt, mert az ellenpart vezetői rossz szemmel néztek működését és vádaskodtak. Hívi, de főleg Weiss Israel, a Chevre Kadisa elnökének rábeszélésére, aki a betegek ellátását feltette, visszavonta demisszióját. Kínoson lepte meg, hogy a lemondás visszavonása után egy ellenparttal találta magát szemben, amely közgyűlést hívott egybe. A békét csak úgy lehet biztosítani — mondotta Hoffmann Estigne — ha az ellenpart elismeri a vezetés alatt álló tisztikart. Az Uj Kelet munkatársa f. k. kereszte ezután Farkas Saulnet, aki kijelentette, elismeri ugyan Hoffmann Estigne érdemeit, azonban a történet után nem hajlandó vele egy tisztikarban dolgozni. Szerinte Fuchs Eisen, vagy Rosalinet állna meg az elnöki tiszté. A közgyűlést kenyte en volt összehívni, mert a taxok többsége sürgette azt, ragaszkodva az ő személyéhez. Éccsületek szerint egyébként az ügyet egy öös semleges férfibizottság fogja megvizsgálni, amely már a napokban megkezdí a békéltető tárgyalásokat a két szembenálló part között.

— **Hisztonéklát az ortodox zsinagógában.** Szombaton délelőti tíz órakor a kolozsvári ortodox zsinagógában Glaser Akiba főrabbi beszédet tart. A beszéd iránt, minthogy aktuális kérdésekkel foglalkozik, már most nagy érdeklődés mutatkozik. A beszéd hírszerint bizonyos lesz hozzájárulni a hitközségi zavarok tisztázásához.

Staniolt

Nagyban is szállít **Révész Béla** pápi kereskedése **Marosvásárhelyt.** Kérjen ajánlatot

— **Rádió az olasz repülőgépeken a bel fdi forgalomban.** Rómából jelentik: Az olasz közlekedési miniszter elrendelte, hogy a személyszállító repülőgépek a belföldi forgalomban is rádiót szereljenek, ha a repülővonal 100 kilométernél hosszabb szárazföldön, vagy 25 kilométernél hosszabb vízen. A repülőgépeken a tengeren szokásos nemzeti jelzéseket fogják használni.

Haemoran veghelupok

szoriat meggyuztök az a. a. yeres ad. d. m. k. k.

— **Lengyel Iren cáfoja a pietykakat.** Lengyel Iren, a kolozsvári színház tehetséges primadonájának alapötletén lényeges javulás állott be. Ma már ő maga cáfoja egy levélben, midőn azokat a pietykakat, amiket beteges fantáziájú emberek terjesztettek öngyilkosságával kapcsolatban. A Park-színházról, ahol még most is fekszik Lengyel Iren a következő levelet írta Karacsony István és Tolnai Andorhoz: „Édes In és Bandi! Nagyon sajnálom, hogy benneteket ilyen furcsa szituációba hoztak ö. h. h. álmom kívül. Láttatok, megint a pietyba és a rosszi dalat! Ezért kellett megmaradnom, hogy ezt megófoljam. Hát ha ti beszéltek rólam, vajjon én nem beszéltem rólatok sőt? Ilyen az ember. Nem tőrtőlőz. Hgyjétek el nem a ti esetleges pietykátok, — amit én nem is hiszek — hanem a sok hajera a férjemmel kapcsolatban, holátok elkeserítést és kifárasztott. Ha az ember már leszámolt az élettel, akkor már nem sok kell. Szóval ne higgyétek semmit, én sem hittem el semmiféle rosszat, vagy csunya dolgot. Én ne haragudjatok, hogy fájdalmat és bajt okoztam. Nem akarom. Szervezetök! Szeretettel csókolt megmaradt kollegáok Lengyel Iren.

אבל כבר לקק ב' הונאה!

פרייטא פ' וויי אום בעוה נפטר געווארען האן ד' מנחם ז' ווייפרין תלמוד מובהק של האן העירק מדרים שיק ז'ל טראמטדעם עם וואר עשוק נאכמיטשא וואר זאגן ב' הונאה בייא דער לוי ממיר יעקב וויקוה גרונוואלד שלישי אביד דפה אלס תלמוד חכם כפיו איהם מספר געוועזען אינטער מעהערערע שבחים האט ער איבער איהם געוואנט וויי כל ימוה דען כל ימוה לא פסק סימי מערסה תנצבה.

— **Negy kulturállamitkari neveznek ki Magyarországon.** Budapestből jelentik: A magyar kormány elhatározta, hogy decentralizálja a közoktatást. Magyarországot négy provinciára osztja kulturámpontból és ezek elére négy állam iskára neveznek ki. Még pedig Budapestben, Debrecenben, Szegden és Pécsen lesznek ilyen kulturállamitkarságok.

— **A Kolozsvári Gyógyszertárak karácsonyi ünnepe.** A kolozsvári gyógyszerárak az inspicies gyógyszerárak kivételével p. n. e. k. este hat órakor zárva fognak tartani hétig reggelig. Inspicies lesznek: dr. Kohn, dr. Halasz, Flohr és dr. Nagy gyógyszerárak.

Antiquaire
Holtscher
Cluj
Strada N. Iorga (Jókai-u.) 2.
Vis-à-vis „Hotel New-York“

Concurrenta
Brassó és viléke legelső helyen vezet uriszabósága
első helyen vezet
Teheniác 4. Brassó. A fürdővel szemben.
Szovetraktar
Saját készítményű kész férfi- és gyermekruhák

SZINE
Nagy Élet" karácsonyi ujságtuldo most megjele kemény fed. lal magában, gasinok ünne a nagyszerű teljes szöveg izgalmas nag. Rikost J. d. Molnár Fere java munkat. ben midon.

A kolozs Péntek: Sz. Szombat: d. Halál: Vasárnap: 7

Pénteken 3. fehére. igen d. Péntek este Szombat fel. val. (M. Szombaton. Rend: Szombaton. (K. r. c. Sorozat. Vasárnap f. János. kelt h. Vasárnap f. Nem b. barát. szim f. Vasárnap h. ré. sz. rozat. Hétfőn 8 k. Nem é. sz. Sz.

No 376- Pál A Kolozsot híros vállalköteles város kifestant ellenőrzésakor pénzben a hitközség A részle irodájába alatt. Cluj, Az Lax A. S. titk.

